

Arkkiv. n. 83/28.3.2002

M

**RAISIO, KULOINEN, PAPINKALLIO 1
RAUTAKAUTISEN ASUINPAIKAN KAIVAUS
4.6.-27.7.2001**

Jari Näränen

SISÄLLYSLUETTELO

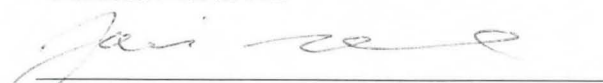
Kohdetiedot	1
Johdanto	2
Mittaukset, kaivausmenetelmät ja dokumentointi	2
Havainnot	3
Tasot	3
Profiilit	8
Löydöt	8
Yhteenveto	9
Havaintojen tulkinta ja ajoitus	10
Kaivausten lopettaminen	11
Lähteet	
Liitteet	

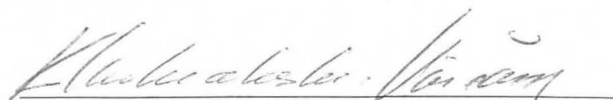
KOHDETIEDOT

Raisio, Kuloinen, Papinkallio 1, rautakautisen asuinpaikan tutkimus 4.6.-27.7.2001

Kaupunki:	Raisio
Kylä:	Kuloinen
Tila:	Rn:o 1:657
Maanomistaja:	Raision kaupunki
Sijainti:	Peruskartta 1043 09 Turku X=6708 03 Y=1565 36 Z=16-19 m m.p.y.
Kiintopiste:	Oma korkeuspiste 19,39 m m.y.p. (Papinkallio 1:n länsireunalla sijaitsevassa maakivessä.) Korkeus siirretty Raision kaupungin mittamiesten toimesta kesän 2000 koekaivauksia varten ja on N60-järjestelmän mukainen.
Kenttätyöjohtaja:	FK Jari Näränen
Tutkimuksen valvoja:	FM Kristiina Korkeakoski- Väisänen
Työntekijät:	Piirtäjät HuK Kirsi Sipiläinen ja HuK Kalle Luoto, kaivajat ajalla 4.-29.6. 2001 Elina Ojanotko, Ella-Mari Airas, Sini Reunanen, Tiina Jaatinen ja Timo Hämäläinen, sekä ajalla 2.-27.7.2001 Lilja Laatikainen, Pauli Laatikainen, Päivi Eerola, Riina Ahrelma ja Salla Leppänen.
Työtuntimäärä:	2560
Tutkittu pinta-ala:	43 neliometriä
Rahoittaja:	Raision kaupunki
Aiemmat tutkimukset:	Hirviluoto Anna-Liisa 1960: koekaivaus Brusila Heljä 1977: inventointi Bergström Matti 1985: koekaivaus Sipiläinen Kirsi 2000: koekaivaus
Aiemmat löydöt:	KM 22949:1-15 TYA 731:1-1336
Tutkimuksen löydöt:	TYA 734:1-1646 → TYA - luettelot
Mustavalkonegatiivit:	TYA 23791-23847
Diapositiivit:	TYA 734:1-57 TYA 720:1-53
Liitteet:	Kuvaluettelot, liite makrofossiili- ja raskasmetallinäytteistä ja karttaliitteet (pintavaaituskartta, 9 tasokarttaa, 2 yksityiskohtakarttaa ja 1 profiilikartta).

Turussa 26.3.2002

FK Jari Näränen
Kaivausjohtaja

FK Kristiina Korkeakoski-Väisänen
Kaivausten valvoja

JOHDANTO

Kesän 2000 koekaivausten tulosten perusteella päätettiin arkeologisia tutkimuksia Kuloisten Papinkalliolla jatkaa myös kesällä 2001. Tavoitteena oli varmentaa edellisessä koekaivaustuloksissa saatuja tuloksia muinaisjäännöksen luonteesta ja ajoituksesta avaamalla paikalle laajempi yhtenäinen alue.

Kaivausalue sijoitettiin koetutkimusten perusteella kesän 2000 koeojien I ja III leikkauskohdan siten, että kaivausalueen pohjoisreuna kulki kymmenen metriä länteen koeojan III eteläreunaa seuraten ja itäreuna neljä metriä etelään koeojan I länsireunaa seuraten. Kaivausalueen mittasi paikoilleen kaupungin mittaosasto. Alun perin neljäkymmenen neliömetrin suuriseksi paalutettua aluetta laajennettiin vielä kolmella neliömetrillä. Tämä lisäalue avattiin kaivausalueen lounaiskulmaan.

Kaivaukset Papinkalliolla toteutettiin 4.6.-27.7.2001 välisenä aikana. Kaivaustyövoimana toimivat Raisio kaupungin kesätöihin palkkaamat nuoret, joita kaivauksilla työskenteli kesäkuussa viisi ja heinäkuussa viisi. Heidän lisäksi kaivaushenkilökuntaan kuului kaivausjohtaja ja kaksi piirtäjää.

Papinkallion ympäristö ja tutkimushistoria on kuvattu vuoden 2000 tutkimusraportissa (Sipiläinen 2000).

MITTAUKSET, KAIVAUSMENETELMÄT JA DOKUMENTOINTI

Raision kaupungin mittaosaston mittamiehet mittasivat valitun kaivausalueen kulmat paikoilleen takymetrillä. Kaivausalueen kulmien karttakoordinaateiksi tulivat: lounaiskulma X=7080 62 Y=5653 40, kaakkoiskulma X=7080 62 Y=5653 50, luoteiskulma X=7080 66 Y=5653 40 ja koilliskulma X=7080 66 Y=5653 50. Lisäalueen avaamisen jälkeen sadaan kuitenkin lounaiskulman koordinaateiksi laskennallisesti X=7080 61 Y=5653 40. Korkeuskiin-
topisteenä käytettiin vuoden 2002 koetutkimuksia varten Papinkallio 1:n länsireunalla olevaan maakiveen siirrettyä N60-järjestelmän mukaista korkeuspistettä, jonka korkeus on 19,39 m m.p.y. (Sipiläinen 2000). Kaivausten aikana suoritettavat korkeusmittaukset ovat kuitenkin epäluotettavia, koska käyttävissä oleva vaaituskoje osoittautui vialliseksi. Valitettavasti tämä havaittiin kuitenkin vasta aivan kaivausten loppuvaiheessa, jolloin kojeen vaihtamisesta ei enää ollut hyötyä. Tästä johtuen ei löytöluetteloon ole merkitty yksittäisille löydöille mitattuja korkeuksia. Tulevia kaivauksia huomioon ottaen annettiin tutkittavalle alueelle nimi kaivausalue A.

Kaivaus suoritettiin tasokaivauksena 5 cm kerroksina. Jokainen neliömetrin suuruinen ruutu kaivettiin 50x50 cm kokoisissa ruuduissa ja kaivettu maa seulottiin. Löydöt otettiin talteen neljäsosaruudun tarkkuudella kerroksittain. Merkittävimmät löydöt, kuten esimerkiksi esine-
löydöt pyrittiin mittamaan tarkempi löytöpaikka. Koko kaivausalue kaivettiin seitsemänteen tasoon saakka, minkä jälkeen kahdeksas taso kaivettiin vain niistä kohdin aluetta, joissa kulttuurimaata oli vielä jäljellä. Kahdeksas taso oli viimeinen dokumentoitu taso. Päätteeksi kaivausalueelle kaivettiin säännöllisin välein tarkistuskuoppia, jotta voitiin varmistua siitä, että alue oli kokonaisuudessaan kaivettu puhtaaseen maahan saakka.

Kaivausalue dokumentoitiin kerroksittain viiden cm välein. Kustakin tasosta piirrettiin kartat mittakaavassa 1:20, ne valokuvattiin mustavalko- ja diafilmille sekä kirjoitettiin sanallinen kuvaus. Tasokarttojen lisäksi piirrettiin kaksi yksityiskohtakarttaa mittakaavassa 1:10 ja kaivausalueen etelä- ja länsiprofiili dokumentoitiin valokuvaamalla ja piirtämällä kartta.

Kaivausalueelta otettiin myös makrofossiili- ja raskasmetallinäytteitä. Makrofossiilinäytteet otettiin kerroksista 3, 4, ja 8 ja ne toimitettiin amanuenssi Terttu Lempiäiselle Turun yliopiston Kasvimuseoon. Tarkemmat tiedot makrofossiilinäytteistä ilmenevät liitteestä 3. Raskasmetallinäytteet puolestaan otettiin Turun yliopistossa käynnissä olevaa Kylästä kaupungiksi tutkimusprojektia varten. Näytteet otettiin kerroksista 6 ja 8. Tarkemmat tiedot raskasmetallinäytteistä ilmenevät liitteestä 4.

HAVAINNOT

Tasot

Kaivausalueen pinta

Pinnanmuodoiltaan kaivausalue on varsin tasainen ja viettää loivasti länteen. Pinta kääntyy kuitenkin jyrkempään laskuun kaivausalueen länsipään viimeisissä ruuduissa. Havaittavissa on kaksi vanhaa kantoa, toinen ruutujen 137-138/226-228 alueella ja toinen aivan kaivausalueen eteläreunassa ruudussa 135/227. Ruutujen 136/231 ja 136/232 alueella kasvaa lehtipuu, joka joudutaan kaatamaan. Lisäksi aivan kaivausalueen eteläreunalla, kuitenkin kaivausalueen ulkopuolella kasvaa muutama pieni lehtipuu. Näiden puiden juuret työntynevät kuitenkin kaivausalueelle. Kaivausalueen pohjoisreunalla havaittavissa kaksi kiveä. Kasvillisuus on samalta ja ruohoa.

0-taso (kartta 2)

Maannos koko alueella humusta. Kannot edelleen ruuduissa 135/227 ja 136/231 ja 136/232. Sen sijaan ruutujen 137-138/226-228 alueella ollut vanha kanto on jo hävinnyt kokonaan. Kaivausalueen pohjoisreunalla ruuduissa 137/230-231 ja 138/232 on kaksi suurehkoa maakiveä, joiden reunat ovat mahdollisesti tulen rapauttamia. Myös kaivausalueen lounaiskulmassa havaittavissa kiviä.

1. taso (kartta 3)

Maannos kaivausalueen itäosassa on tummanruskeaa hiekan ja mullan sekaista kulttuurimaata ja länsiosassa tummanruskeaa noen sekaista kulttuurimaata. Raja maannosten välillä kulkee pohjois-eteläsuuntaisesti rivillä Y=230. Ruudussa X=136 tumman ruskea hiekan ja mullan sekainen kulttuurimaa työntyy riville Y=229. Ruudun 137/230 koilliskulmassa ja ruudun 138/230 kaakkoiskulmassa ison maakiven länsi- ja luoteispuolella on yhtenäinen pieni alue, jonka maannos on sekoittunutta.

Erikokoisia kiviä on hajallaan ympäri kaivausaluetta, mutta ainoan rakenteen ne näyttävät muodostavan kaivausalueen lounaiskulmassa ruutujen 134-135/226-228 alueella. Alueen lounaiskulmassa olevien suurehkojen kivien edustalla olevan selvästi palaneista eri kokoisista kivistä muodostunut kiveys on halkaisijaltaan noin kolme metriä. Mitään selvää muotoa rakenteella ei ole.

Ruudun 138/235 itäreunasta työntyy kaivausalueelle suuri juurakko peittäen ison osan ruutua. Isohko juurakko on myös ruudun 136/231 koilliskulmassa. Samasta juurakosta lähtee paksu juuri kohti koillista kulkien ruudun 137/232 poikki.

2. taso (kartta 4)

Ruutujen 136/235, 137/235 ja 138/235 itäreunassa kulkee kapea, noin 50 cm levyinen kaistale tummanruskeata noen sekaista kulttuurimaata. Muutoin kaivausalueen itäosan maannos riville Y=230 saakka on tumman ruskeata hiekan ja mullan sekaista kulttuurimaata. Länsiosan maannos on tummanruskeata noen sekaista kulttuurimaata. Edellisessä tasossa ruudun 137/230 koilliskulmaan ja ruudun 138/230 kaakkoiskulmaan rajautunut maannokseltaan sekoittunut alue on nyt laajentunut etelään, koilliseen ja itään ulottuen nyt myös ruudun 138/231 lounaisosaan.

Erikokoisia kiviä on hajallaan ympäri kaivausaluetta. Suuri osa kivistä on selvästi pinnaltaan tulen rapauttamia. Lounaiskulman kivirakenne on harventunut ja kivien koko kasvanut verrattuna edelliseen tasoon. Mitään muotoa ei rakenteella edelleenkaan näytä olevan.

Ruudun 138/235 itäreunasta kaivausalueelle työntyvä juurakko on edelleen jäljellä, joskin hiukan pienempänä. Myös ruudun 136/231 koilliskulmassa oleva kanto juurinen on pienentynyt huomattavasti.

3. taso (kartta 5)

Vallitseva maannos tasossa on tumman ruskea noen sekainen kulttuurimaa. Se kattaa koko tason länsiosan riville Y=230 saakka sekä tason koillisosan siten, että idässä se ulottuu kaivausalueen reunaan saakka, etelässä se raja kulkee kohti länttä ruutujen 135/235 ja 135/234 pohjoisreunassa ja kääntyy melko jyrkästi ensin luoteeseen ruudun 135/233 koilliskulmassa ja sitten pohjoiseen 126/233 keskiosassa ja kääntyy jälleen länteen ruudun 136/232 koilliskulmassa, lännessä se rajautuu suuren osan ruudun 137/231 peittävän suuren maakiven itäreunaa kulkien ruudun 138/231 kaakkoisosaan ja ruudussa 138/232 oleva suuren maakiven lounais- ja kaakkoisreunaa kulkien kaivausalueen pohjoisreunaan. Edellä kuvatun alueen eteläpuolelle jäävän alueen maannos on ruskea hiekan ja mullan sekainen kulttuurimaa. Maannos rajautuu etelässä kaivausalueen eteläreunaan ja lännessä riviltä Y=230 alkavaan länsiosan tummanruskeaan noen sekaiseen kulttuurimaahan. Ruskeaa hiekan ja mullan sekaista kulttuurimaata on myös noin puolen metrin levyinen kaistale kaivausalueen pohjoisreunassa ruudun 138/230 koillisosassa ja ruudun 138/231 pohjoisosassa. Näitä kahta ruskeaa hiekan ja mullan sekaista maannosaluetta erottaa ruutujen 136/230 ja 136/231 alueella olevan suuren maakiven pohjois- ja eteläpuolta reunustava kapean sekoittuneen maan alue. Sekoittunutta maata on havaittavissa myös ruudun 135/231 itäreunassa. Tämä alue jatkuu myös hiukan ruudun 135/232 alueelle.

Erikokoisia kiviä on edelleen hajalla kaivausalueella. Lounaiskulman kivirakenteeseen on tasossa esiin tullut kolmas suuri kivi, joka sijaitsee jo aikaisemmin havaittavissa olleen suuren kiven vieressä koillispuolella. Kooltaan pienempiä kiviä on rykelmänä pääasiassa ruutujen 134/228 ja 135/228 alueella.

Ruudun 138/235 itäreunassa on edelleen jäljellä suuri juurakko. Myös ruudun 136/231 koillisosassa oleva kanto juurineen on edelleen jäljellä. Se peittää kuitenkin enää melko pienen alueen.

4. taso (kartta 6)

Tummanruskeata noen sekaista kulttuurimaata on nyt havaittavissa neljässä eri kohtaa. Suurin yhtenäinen alue maannosta on kaivausalueen länsiosassa, jossa se ulottuu koko kaivausalueen poikki. Sen itäreuna kulkee pohjois-eteläsuunnassa ruudun 135/229 puolivälissä jatkuen ruudun 136/229 keskiosaan, mistä se kaartaa luoteeseen. Ruudun 137/228 kaakkoiskulmassa se kaartaa koilliseen jatkuen kaivausalueen pohjoisreunaan. Maannoksen itäreuna kohtaa kaivausalueen pohjoisreunan ruudun 138/230 puolivälissä. Toinen suurempi yhtenäinen alue tummanruskeata noen sekaista kulttuurimaata on havaittavissa kaivausalueen itäreunassa. Alue on muodoltaan pitkänomainen ja se on luode-koillisuuntainen. Sen luoteisreuna lähtee aivan kaivausalueen koilliskulmasta ja kulkee lounais-koillisuunnassa ruudun 138/235 poikki ja kaartaa ruudun 137/234 koilliskulmassa etelään, länteen ruudun 137/234 itäreunan puolivälin tienoilta ja jälleen lounaaseen ruudun 137/234 keskivaiheilla. Lounaassa maannoksen raja kulkee ruudun 136/233 kaakkoisosassa. Maannoksen reuna kulkee itä-länsisuuntaisesti ruudun 136/233 puolivälin tienoilta eteläreunaa myötäillen ruudun 136/234 puoliväliin saakka, missä se kääntyy koilliseen kohdaten kaivausalueen itäreunan ruudun 137/235 kaakkoiskulmassa. Maannoksen lounaispäädyssä on havaittavissa kolme pienekköä nokimaa-alueita, jotka sijaitsevat lähellä toisiaan. Kaksi nokimaa-alueista on muodoltaan pyöreähköjä, ja kolmas soikeahko. Kolmas yhtenäinen alue tummanruskeata noen sekaista kulttuurimaata on havaittavissa kahden vierekkäisen suuren maakiven itäpuolella ja välissä. Neljäs ja kooltaan edellisiä huomattavasti pienempi alue tumman ruskeata noen sekaista kulttuurimaata sijaitsee aivan kaivausalueen eteläreunassa ruutujen 135/232 ja 135/233 alueella. Ruskeata hiekan ja mullan sekaista kulttuurimaata on havaittavissa kahdessa kohtaa aluetta. Alueen itäosassa se reunustaa lounas-koillisuuntaista tummanruskean noen sekaisen kulttuurimaan aluetta. Toinen alue kulkee kaivausalueen poikki rajautuen lännessä tummanruskean noen sekaisen kulttuurimaan alueeseen ja idässä sen reuna kulkee ruudun 135/230 kaakkoiskulmasta ensin loivasti luoteeseen ja kaartaa sitten koilliseen rajautuen ruudun 136/231 koilliskulmassa olevaan kanton ja kannon viereiseen suureen maakiveen. Pohjoisreunan maannoksen itäreuna kohtaa ruudun 138/231 koilliskulmassa. Alueen eteläreunassa on kapea itä-länsisuuntainen kaistale värjäätynyttä hiekkaa rajautuen aiemmin kuvattuihin maannoksiin. Sekoittuneen maan alue on edelleen havaittavissa pääasiassa ruudun 137/230-231 alueella olevan maakiven länsipuolella.

Pinnaltaan tulen rapauttamia kiviä on hajallaan kaivausalueella. Kiviä on selvästi keskittynyt kaivausalueen pohjoispuolella olevien vierekkäisten suurten maakivien itä ja kaakkoispuolelle ja ne näyttävät reunustavan kivien viereiseen tummanruskean noen sekaisen kulttuurimaan aluetta. (Kuva) Lounaiskulmassa kolme isoa maakiveä tulevat yhä enemmän esiin ja niiden itä- ja koillispuolelle jää hajanainen pienemmistä kivistä muodostunut kiveys. Kolme isoa kiveä on asettunut siten, että niiden väliin jää pesämäinen tila, joka on avoin pohjoiseen. Kivien välisessä tilassa on tulen rapauttamia kiviä ja aivan sen edustalla on myös havaittavissa hiiltä. Isojen kivien seinämät, jotka rajaavat pesämäistä tilaa ovat tulen rapauttamia.

Alueella on enää havaittavissa kaksi merkittävää kantoa juurakkoineen. Toinen ja suurempi sijaitsee kaivausalueen itäreunassa ruudun 138/235 alueella ja toinen ruudun 136/231 koilliskulmassa.

5. taso (kartta 7)

Tasossa esiintyy kuutta erilaista maannosta. Kaivausalueen lounaskulmassa maannos on tumman ruskeata noen sekaista kulttuurimaata. Se käsittää kokonaan ruudut 134/226, 134/227 ja 134/228. Maannos rajautuu pohjoisessa ja koillisessa tumman ruskeaan hiekan ja mullan sekaiseen kulttuurimaahan. Maannosten välinen raja kulkee pääsääntöisesti itä-länsisuuntaisesti ruutujen 134/226, 134/227 ja 134/228 pohjoisosissa. Kaivausalueen pohjoisreunalla olevan suuren maakiven ja lounaspuolella olevan maakiven välissä on pieni muodoltaan pyöreähkö alue tummanruskeata noen sekaista kulttuurimaata. Kaivausalueen itäreunassa ruudun 137/235 puolivälistä ruudun 138/234 koilliskulmaan kulkee kapean vyöhyke tummanruskeata noen sekaista kulttuurimaata. Lisäksi ruudun 136/233 kaakkoiskulmassa pieni pyöreähkö alue tummanruskeata noen sekaista kulttuurimaata. Tummanruskeata hiekan ja mullan sekaista kulttuurimaata on havaittavissa neljässä kohtaa. Suurin yhtenäinen alue sijaitsee kaivausalueen luoteisosassa, jossa se rajautuu kaivausalueen länsi- ja pohjoisreunaan. Etelässä maannos rajautuu aikaisemmin kuvattuun tumman ruskeaan noen sekaiseen kulttuurimaahan ja idässä sen raja kulkee pohjois-eteläsuuntaisesti ruutujen 135-138/229 länsireunassa. Maannosta on havaittavissa myös pohjoisreunalla olevien kivien välisen tummanruskean noen sekaisen kulttuurimaan luoteispuolella kapeana kaistaleena ja isompana alueena maannoksen etelä- ja itäpuolella. Kaksi pienempää aluetta tummanruskeata hiekan ja mullan sekaista kulttuurimaata on havaittavissa myös ruudun 135/232 eteläreunassa ja pohjoisreunassa, missä se työntyy hiukan myös ruudun 136/232 puolelle. Värjäytynyttä hiekkaa on havaittavissa kahdessa kohtaa aluetta. Toinen alueista sijaitsee kaivausalueen kaakkoiskulmassa kattaen suurin osan ruudusta 135/235 ja ulottuen hiukan ruudun 135/234 puolelle. Suurempi alue sijoittuu niin ikään kaivausalueen eteläreunaan ruutujen 135/231 ja 135/232 alueelle sekä hiukan ruutujen 135/230 ja 136/231 alueille. Suurimman yhtenäisen maannoksen muodostaa ruskea hiekan ja mullan sekainen kulttuurimaa. Se kattaa yhtenäisenä alueena, jota muut maannokset täplittävät alueen kaivausalueen itäreunasta ruutujen 135-138/229 länsireunaan saakka, missä se rajautuu aiemmin kuvattuun tumman ruskeaan hiekan ja mullan sekaiseen kulttuurimaahan. Aikaisemmissakin tasoissa näkynyt sekoittuneen maan alue on edelleen havaittavissa suuren maakiven länsipuolella.

Erikokoisia kiviä on edelleen hajallaan kaivausalueella runsaasti. Lounaskulmassa olevien isojen kivien itä- ja koillispuolella oleva kiveys on pienentynyt huomattavasti käsittäen enää noin parikymmentä erikokoista kiveä.

6. taso (kartta 8)

Tasossa on havaittavissa kuutta erilaista maannosta. Alueen lounaiskulmassa maannos on edelleen tummanruskeata noen sekaista kulttuurimaata. Maannos käsittää kokonaan ruudut 134/226-228 ja osia ruuduista 135/226-228. Suurehko yhtenäinen alue tummanruskeata noen sekaista kulttuurimaata on myös alueen luoteiskulmassa, missä se käsittää kokonaan ruudut 137-138/226 sekä osia ruuduista 136/226, 137/227 ja 138/227. Ruudun 136/228 luoteisosa on tummanruskeata noen sekaista kulttuurimaata. Ruudut 137/235 ja 138/235 ovat myös lähes kokonaan tummanruskeata noen sekaista kulttuurimaata. Ruskeaa hiekan ja mullan sekaista kulttuurimaata on kaivausalueen länsiosassa missä se rajautuu aikaisemmin kuvattuihin tummanruskean noen sekaisen kulttuurimaan alueisiin ja idässä kaivausalueen poikki luode-kaakkosuunnassa kulkevaan noin metrin levyiseen silttivyöhykkeeseen. Toinen suurehko yhtenäinen alue ruskeata hiekan ja mullan sekaista kulttuurimaata on havaittavissa alueen itäosassa, missä se kulkee kapeana nauhana koko alueen poikki siten, että se lännessä rajautuu ensin aikaisemmin mainittuun silttivyöhykkeeseen, suurten maakivien välissä ja edustalla olevaan nokimaa-alueeseen ja toisen suuren maakiven kaakkoisseinämään. Pohjoisessa maannos rajautuu kaivausalueen reunaan ja idässä aikaisemmin kuvattuun tummanruskean

noen sekaisen kulttuurimaan alueeseen. Kaivausalueen kaakkoiskulmasta työntyy noin metrin levyinen värjäytyneen hiekan alue luoteeseen ruutujen 137/233 ja 137/234 puoliväliin saakka. Kaivausalueen itäreunassa on havaittavissa luode-kaakkosuuntainen suorakaiteen muotoinen alue tummanruskeata hiekan ja mullan sekaista kulttuurimaata. Silttivyöhyke jakaa alueen selvästi kahtia. Se kulkee noin metrilevyisenä vyöhykkeenä kaivausalueen poikki loude-kaakkosuunnassa ja kääntyy ruudun 138/230 kaakkoiskulmassa koilliseen. Se rajautuu kaakossa suuriin maakiviin ja niiden väliseen nokimaa-alueeseen.

Kiviä alueella on edelleen runsaasti, mutta silttivyöhykkeestä ne puuttuvat lähes kokonaan. Kahden suuren maakiven välissä ja edustalla olevaa nokimaa-aiikkuun reunustaa idänpuolella kaareva kivirivi. (kuva). Mitään muita selkeitä kiveyksiä ei alueella ole havaittavissa. Lounaiskulmassa ovat kolme isoa kiveä nyt selvästi esillä ja niiden itä- ja koillispuolella ollut hajanainen kiveys on jo kadonnut.

Ruudun 136/233 koilliskulmassa on havaittavissa osittain kiven ympäröimä halkaisijaltaan noin 20 cm suuruinen pyöreä tummamaalaikku ja siitä noin 20 cm länteen toinen kooltaan hiukan pienempi pyöreähkö tummamaalaikku. Kolmas selvä pyöreä tummamaalaikku sijaitsee ruudun 137/233 koillisosassa.

7. taso (kartta 9)

Suuri osa alueesta on jo puhdasta hiekkaa ja soraa. Tumman ruskeata noen sekaista kulttuurimaata on alueen lounaiskulmassa ruuduissa 134/226, 134/227 ja 134/228, kapeana vyöhykkeenä ruutujen 137/235 ja 138/235 itäreunassa ja keskiosan suuren maakiven itäpuolella tummanruskean hiekan ja mullan sekaisen kulttuurimaan ympäröimänä. Edellisessä tasossa kaivausalueen poikki kulkenut silttivyöhyke on edelleen havaittavissa, joskaan se ei enää ulotu koko alueen poikki ja reunat ovat käyneet häilyviksi. Silttiä on nyt myös havaittavissa alueen itäosassa ruuduissa 136/234, 137/234, 136/235 ja 137/235. Ruuduissa 135/228 ja 138/228 samassa tasossa toisiinsa nähden on havaittavissa kaksi pyöreähköä tummaa maalaikkuun, joiden halkaisijat ovat noin 20 cm.

Ruudun 137/232 lounaiskulmasta lähtee kaareva pohjois-eteläsuuntainen kivirivi, jonka länsipuolelle jää tummanruskeaa noen sekainen kulttuurimaa-alue. Pituutta kivirivillä on vajaa metri. (kuva) Mitään muita kivirakenteisiin viittaavia keskittymiä ei alueella ole havaittavissa.

8. taso (kartta 10)

Kahdeksas taso kaivettiin enää vain niistä paikoin, joissa oli havaittavissa kulttuurimaata. Kaivausalueen lounaiskulmassa kaivettiin alue, joka käsitti kokonaan ruudut 134/226, 134/227 ja 134/228 sekä lounaisosat ruuduista 135/226 ja 135/228. Kaivetun alueen lounasosassa on näkyvissä kallio. Ruskeaa hiekan ja mullan sekaista kulttuurimaata on havaittavissa vain ruudun 134/227 koillisosassa. Muu osa aluetta on värjäytynyttä hiekkaa.

Toinen kaivettu alue sijaitsi suurten maakivien vieressä ja käsitti kokonaan ruudun 137/232, itäpuolen ruudusta 137/231, kaakkoisosan ruudusta 138/231 ja eteläpuolen ruudusta 138/232. Ruudun 137/232 länsiosassa suuren maakiven vieressä on maannos tummanruskeata noen sekaista kulttuurimaata ja sen ympärillä kapea kaistale ruskeaa hiekan ja mullan sekaista kulttuurimaata. Muuten maannos alueella on värjäytynyttä hiekkaa.

Kolmas kaivettu alue sijaitsi kaivausalueen itäreunassa käsittäen itäpuolet ruuduista 136/235, 137/235 ja 138/235. Ruuduissa 136/245 ja 137/235 maannos on silttiä, ja ruudussa 138/235

värjäytyntä hiekkaa. Ruudun 138/235 kaakkoiskulman tuntumassa on pieni alue tummaruskeata noen sekaista kulttuurimaata.

Kahdeksannen tason jälkeen kulttuurimaa-alueen kaivettiin pois ja niille mitattiin pohjalukemat ja muille alueille tehtiin säännöllisin välein koepistoja, joilla varmistettiin, että alue kokonaisuudessaan on kaivettu puhtaaseen maahan saakka.

Profiilit (kartta 11)

Kaivausalueen etelä- ja länsiprofiilit dokumentoitiin.

Eteläprofiili

Eteläprofiili on kaksiosainen, koska kaivausalueen lounaiskulmaan avattu kolmen neliömetrin suuruinen lisäalue työntää kaivausalueen eteläreunaa metrin verran etelämmäs. Itäinen osa on seitsemän metriä pitkä ja on kaikkialla turvekerros 5-10 cm paksu ja sen alapuolella on itäreunasta aina ruudun 135/229 puoliväliin ulottuva paksuudeltaan vaihteleva kerros tummanruskeata hiekan ja mullan sekaista kulttuurimaata. Profiilin itäosan länsipäässä turvekerroksen alla on kuitenkin tummanruskeata noen sekaista kulttuurimaata, joka alkaa ruudun 135/230 itäosasta ja kulkee noin metrin verran turvekerroksen alaisen hyvin ohuen tumman ruskean hiekan ja mullan sekaisen kulttuurimaakerroksen alla nousten välittömästi turvekerroksen alaiseksi kerrokseksi ruudun 135/229 puolivälissä. Tummanruskeata noen sekaista kulttuurimaata on havaittavissa profiilin itäosassa ruudun 135/135 alueella rajautuen profiilissa olevaan suurehkoon kiveen. Kerroksen paksuus on 5-10 cm. Ruudussa 135/232 kerros tummanruskeata noen sekaista kulttuurimaata ulottuu profiilin pohjaan saakka. Kerros rajautuu idässä suureen kiveen ja sen päällä on pieni kerros ruskeata hiekan ja mullan sekaista kulttuurimaata. Ruskeata hiekan ja mullan sekaista kulttuurimaata on myös profiilin länsipäässä ruudun 135/231 puolivälistä alkaen. Profiilin länsiosassa pohjimmaisena kerroksen muodostaa sora ja itäosassa värjäytyntä hiekka. Eteläprofiiliin länsiosa on kolme metriä pitkä ja turvekerroksen paksuus kaikkialla on 5-10 cm. Ruudun 134/227 itäosan ja ruudun 134/228 länsiosan kattava iso kivi katkaisee turvekerroksen kahteen osaan. Turvekerrosta seuraa kerros tummanruskeata noen sekaista kulttuurimaata, joka paksunee länteen päin mentäessä. Itäpäässä se on reilun 10 cm paksuinen ja ruudun 134/227 puolivälistä alkaen se käsittää koko profiilin pohjaan saakka. Itäpäässä on alimpana kerroksena olevan värjäytyneen hiekan ja tumman ruskean noen sekaisen kulttuurimaan välissä kaistale ruskeata hiekan ja mullan sekaista kulttuurimaata.

Länsiprofiili on neljä metriä pitkä. Eteläpäässä pinnassa on suurikivi ja siitä pohjoiseen on yhtenäinen turvekerros, jonka paksuus on 5-10 cm. Turvekerroksen alla on paksuudeltaan vaihteleva kerros tummanruskeata noensekaista kulttuurimaata, joka kiven vieressä ulottuu lyhyen matkaa profiilin pohjaan saakka. Sen vierestä profiilin pohjasta nousee ohut kerros ruskeata hiekan ja mullan sekaista kulttuurimaata jatkuen profiilin pohjoispäättyyn asti. Alimmaisena kerroksena on värjäytyntä hiekkaa ja kahdessa kohtaa kallio.

Löydöt

Oman aikamme jälkiä, kuten lasia, muovia, pullonkorkki ja nappi löydettiin pintakerroksesta sekä kerroksista 1 ja 2. Eniten niitä löydettiin kerroksesta 1 ja kerroksesta kaksi enää vain kaksi.

Pronssiesineitä ja niiden katkelmia löydettiin kahdeksan kappaletta kerroksista 2-5. Alueellisesti ne keskittyvät kaivausalueen lounaisosaan ja kaivausalueen itäosaan ruutujen 133/233, 137/233 ja 136/234 alueelle. Suurin keskittymä on ruudun 134/226 koillisosassa.

Rautaesineitä ja niiden katkelmia löydettiin 33 kappaletta ja kerroksista 1-6. Eniten kerroksesta 3. mitään selkeitä keskittymiä ei ole havaittavissa. Suuriosa löydöistä on niittejä ja niiden kappaleita.

Keramiikkaa löydettiin kaikista kerroksista. Löydetyn keramiikan joukossa on selvästi koristelun perusteella rautakauden lopulle ajoittuvaa keramiikkaa ja vanhempaa morbyntyyppin keramiikkaa, joka alueellisesti näyttää keskittyvän kaivausalueen itäpäätyyn. Kerroksesta 5 löydettiin 112 keramiikan palaa käsittänyt keramiikkakeskittymä ruudusta 137/227.

Suuriman löytöryhmän muodostavat massalöytöihin kuuluvat savitiiviste, palanut savi ja palanut kuonaantunut savi. Savitiivistettä löydettiin kerroksista 1-7, palanutta savea kerroksista 1-8 ja palanutta kuonaantunutta savea kerroksista 1-7. Massalöytöryhmien osalta kerrokset 2-5 olivat merkittävimmät. Alueellisesti palanut savi näyttäisi keskittyvän kaivausalueen itäosaan ja savitiiviste havaittujen kiveyksien yhteyteen.

Palanutta luuta löydettiin kerroksista 1-8 ja kerroksesta 5 löydettiin myös selkeä palaneen luun keskittymä ruudusta 135/228. Keskittymässä oli palanutta luuta 85 kpl. ja sen paino oli 42,9 g. Alustavassa analyysissä ilmeni, että keskittymässä oli koiran ja lampaan/vuohen luita.

Piitä löydettiin kaikkiaan kahdeksan kappaletta kerroksista 1-5. Ne keskittyvät selvästi Länsipäätyyn, vain yksi pii löydettiin kaivausalueen itäpäädyssä.

Savikiekon kappaleita löydettiin kerroksista 1-7. Niiden joukossa on joitakin koristeltuja paloja ja näyttäisi siltä, että pyöreillä kuopanteilla koristellut palat keskittyvät alueellisesti samalle alueelle kuin morbyntyyppin keramiikkakin.

Lisäksi kaivauksissa löydettiin yksi punainen lasimassahelmi ruudusta 138/226 kerroksesta 3 ja kaksi luuesineen katkelmaa. Toinen ruudusta 134/228 kerroksesta 5 ja toinen ruudusta 135/228 kerroksesta 6.

Yhteenveto

Ensimmäisestä kerroksesta ja tasosta alkaen korostuu kaivausalueella kolme kohtaa. Ensimmäinen on alueen lounaiskulmassa oleva hajanainen kiveys, jota selkeästi voi kutsua myös rakenteeksi. Alueella maa on hyvin nokipitoista ja kivet selvästi tulen rapauttamia. Kiveyksen alueelta tulee myös runsaasti savitiivistettä, palanutta savea ja esinelöytöjä. Tumma nokipitoinen maa alueella ulottuu kahdeksanteen tasoon saakka.

Toinen kohta sijoittuu ruutujen 137/230 ja 137/231 sekä 138/232 ja 138/233 alueilla olevien suurten maakiven väliin ja välittömästi niiden itäpuolelle. Näiden suurten maakivien reunat ovat selvästi tulen rapauttamia ja niiden edustalta tulee runsaasti palanutta savea. Huomattavasti alue kuitenkin korostuu vasta tasoissa 6-7, jolloin siihen liittyy kivien luoteis- ja länsipuolelle jäävä selvärajainen silttivyöhyke. Samalla tulevat esiin ensimmäiset kivirakenteet.

Kolmas alue muodostuu kaivausalueen itäpäätyyn, josta tulee paljon löytöjä ja tummaa kulttuurimaata. Alaspäin mentäessä tumman maan alue laajenee kuudenteen tasoon saakka ja jatkuu alaltaan pienentyen kahdeksanteen tasoon saakka.

Kuudennessa tasossa näyttää koko kaivausalueen itäpuolisko muodostavan yhtenäisen alueen, jossa kaksi eriaikaista muinaisjäännöstä sotkeutuu keskenään. Tummat pyörät painanteet alueella on tulkittavissa paalunjäljiksi.

Löydöiltään kerrokset 2-6 ovat merkittävimpiä. Seitsemännessä kerroksessa löydöt käyvät vähiin ja suuri osa alueesta on seitsemännessä tasossa jo puhdasta maata.

HAVAINTOJEN TULKINTA JA AJOITUS

Kesän kaivaukset osoittivat selkeästi se, että koekaivausten perusteella tehdyt havainnot ja tulkinnat muinaisjäännöksen luonteesta olivat oikeita. Kyseessä on rautakaudelle ajoittuva asuinpaikka.

Kesän kaivaukset paljastivat jäänteitä kahdesta nuoremmalle rautakaudelle ajoittuvasta rakennuksesta. Kaivausalueen lounaiskulmassa oleva kivirakenne on jääne maakivien varaan rakennetusta ja hajonneesta kiukaasta. Rakennuksen seinien paikkoja ja suuntaa ei tässä vaiheessa vielä voida osoittaa. Toinen rakennus on selkeämpi. Ruutujen 137/230 ja 137/231 sekä 138/232 ja 138/233 alueilla olevien suuret maakivet ympäröivine kivineen ovat jääne toisesta isojen maakivien varaan rakennetusta kiukaasta. Kivien luoteis- ja länsipuolella havaittavissa oleva ja kaivausalueen poikki luoteis-kaakkosuunnassa kulkeva silttivyöhyke lienee jääne rakennuksen multapenkistä. Näin rakennuksen suunnaksi voitaisiin osoittaa luode-kaakko. Kaivausalueen itäosassa havaitut tummat ja pyöreät maaläikät on siis tulkittavissa paalunjäljiksi. Löydetty savitiiviste puolestaan osoittaa, että kiukailla varustetut rakennukset ovat selvästi olleet hirsitaloja. Näiden kantaviin rakenteisiin ei kuulu paaluja ja sijainniltakaan ne eivät näyttäisi sopivan samalla alueella olevaan kiukaalla varustettuun rakennukseen. Näin ollen ne lienevät peräisin hirsitaloja vanhemmasta rakenteesta. Tätä tukee myös se, että samalta alueelta löydettiin morbynkeramiikkaa.

Tulkintaa siitä, että isot kivet ympäröivine kiveyksineen muodostaisivat kiukaan jäänteiden, tukevat seuraavat seikat: Kivet ovat selvästi tulen rapauttamia, maannosalueella on paikoin hyvin nokipitoista ja niiden yhteydestä löydettiin runsaasti savitiivistettä, palanutta savea ja palanutta kuonaantunutta savea.

Kaivausalueella on havaittavissa kaksi erillistä aikatasoa. Alueen itäosasta löydetty morbynkeramiikka, esim. TYA 734:167 kertoo ihmistoiminnoista paikalla rautakauden alussa. Luonnonolosuhteiden puolesta asutus Papinkalliolla on varhaisimmillaan voinut alkaa ehkä 500-400 eKr. tienoilla, jolloin se on ollut osa melko kookasta saarta. 100-luvulla jKr. saari on jo kuroutunut kiinni mantereeseen. Kiukaiksi tulkittujen rakenteiden yhteydestä tai välittömästi niiden läheisyydestä löytynyt keramiikkaa näyttäisi ajoittavan ne rautakauden lopulle 800-1100-luvulle jKr. Kaivauksissa löytyneille pronssiselle rannerenkaan katkelmalle ja pronssiavaimelle ei kirjallisuudesta ole löytynyt suoria vastineita, joten niiden ajoittaminen jää myöhempään.

Kesän tutkimusten perusteella voidaan todeta, että Papinkalliolla asuinpaikka, jonka käyttö alkaa jo ajanlaskumme alun tienoilla. Mitkään havainnot eivät viittaa siihen, että paikan varhaisempi vaihe olisi esimerkiksi kalmisto. Varmoja rakennuksista kertovia jäänteitä, mahdollisesti paalunjälkiä lukuun ottamatta, ei varhaiseen vaiheeseen kuitenkaan voida liittää.

Rautakauden lopulla, ehkä noin 900-1100 jKr., paikalla on ollut kaksi kiukailla varustettua rakennusta. Rakennukset ovat todennäköisesti myös samanaikaisia, koska muuten toisen rakennuksen rakentaminen aivan tasanteen reunalle tuntuisi vaikeasti ymmärrettävältä. Sitä onko asutus jatkunut Papinkalliolla rautakauden alusta rautakauden loppuun katkeamatta, ei kaivausten tulosten perusteella ole ratkaistavissa.

KAIVAUSTEN LOPETTAMINEN

Kaivausten päätteeksi kaivausalue peitettiin ja pyrittiin ennallistamaan alkuperäiseen asuunsa. Kaivausalueen kulmatolpat jätettiin paikoilleen ja hakattiin maanpinnan tasalle. Näin kaivausalue on tulevaisuudessa helppo paikantaa.

LÄHTEET

Painamattomat lähteet

Turun Yliopiston arkeologian oppiaineen topografinen arkisto

Sipiläinen, K. 2000

Raisio, Kuloinen, Papinkallio 1

Rautakautisen löytöpaikan koekaivaus 5.6.-28.7.2000

RAISIO KULOINEN PAPINKALLIO 2001**LIITE 1****Mustavalkonegatiivit**

Kuvaajat: Jari Näränen, Kirsi Sipiläinen ja Kalle Luoto

TYA nro

23791	Yksityiskohta	Kaivausalue A, 1. taso, palaneita kiviä ruudussa 135/230.	S	12.6.2001	24x36	JN
23792	Yksityiskohta	Kaivausalue A, 1. taso, palaneita kiviä ruudussa 137/235.	w	12.6.2001	24X36	JN
23793	Yksityiskohta	Kaivausalue A, 1. taso, palaneita kiviä ruudussa 135/235.	W	12.6.2001	24x36	JN
23794	Yksityiskohta	Kaivausalue A, 1. taso, palaneita kiviä ruudussa 137/229.	W	12.6.2001	24x36	JN
23795	Yksityiskohta	Kaivausalue A, 1. taso, palaneita kiviä ruutujen 138/226-227 alueella.	W	12.6.2001	24x36	JN
23796	In situ	Kaivausalue A, 2. kerros, rautaveitsi ruudussa 134,50/228,00.	W	13.6.2001	24x36	JN
23797	Tasokuva	Kaivausalue A, 2. taso.	E	15.6.2001	24x36	JN
23798	Yksityiskohta	Kaivausalue A, 2. taso, lounaiskulman kivirakenne.	N	15.6.2001	24x36	JN
23799	Yleiskuva	Kaivausalue A	E	4.6.2001	24x36	JN
23800	Tasokuva	Kaivausalue A, 0-taso	E	5.6.2001	24x36	JN
23801	Yksityiskohta	Kaivausalue A, 1. kerros, palaneita kivi ja hyvin tummaa maata ruudussa 135,00/227,50.	NE	8.6.2001	24x36	JN
23802	Yksityiskohta	Kaivausalue A, 2. taso, kaivausalueen kaakkoiskulman hajanainen kiveys.	N	15.6.2001	24x36	JN
23803	Yleiskuva	Kaivausalue A, lounaiskulmaan paalutettu lisäalue.	E	11.6.2001	24x36	JN
23804	Tasokuva	Kaivausalue A, lounaiskulmaan paalutetun lisäalueen 0-taso.	E	11.6.2001	24x36	KS
23805	Tasokuva	Kaivausalue A, 1. taso. Myös lounaiskulmaan avattu lisäalue samassa tasossa ja lisäalueen nimitystä ei tästä eteenpäin enää käytetä.	E	11.6.2001	24x36	JN
23806	Yksityiskohta	Kaivausalue A, 1.taso, lounaiskulman kivirakenne.	N	12.6.2001	24x36	JN
23807	In situ	Kaivausalue A, 3. kerros, rautaniitti ruudussa 136,00/234,50.	W	16.6.2001	24x36	KS
23808	Tasokuva	Kaivausalue A, 3. taso.	E	20.6.2001	24x36	JN
23809	Yksityiskohta	Kaivausalue A, 3. taso, lounaiskulman kivirakenne.	N	20.6.2001	24x36	JN
23810	Tasokuva	Kaivausalue A, 4. taso.	E	27.6.2001	24x36	KL
83811	Yksityiskohta	Kaivausalue A, 4. taso, lounaiskulman kivirakenne	N	27.6.2001	24x36	KL

23813	Yksityiskohta	Kaivausalue A, 4. taso, lounaiskulman kivirakenteeseen kuuluvien kolmen suuren kiven välinen alue.	N	28.6.2001	24x36	KL
23814	Yksityiskohta	Kaivausalue A, 4. taso, lounaiskulman kivirakenteen itäosa.	Sw	28.6.2001	24x36	KL
23815	Yksityiskohta	Kaivausalue A, 5. kerros, hiiltynyttä puuta ruudussa 135,00/226,50.	W	2.7.2001	24x36	KS
23816	Yksityiskohta	Kaivausalue A, 5. kerros, hiiltynyttä puuta ruudussa 135,00/226,50.	NW	3.7.2001	24x36	JN
23817	In situ	Kaivausalue A, 5. kerros, keramiikkakeskittymä ruudussa 138,00/228,00.	E	4.7.2001	24x36	JN
23818	Tasokuva	Kaivausalue A, 5. taso.	E	5.7.2001	24x36	JN
23819	Yksityiskohta	Kaivausalue A, 5. taso, lounaiskulman kivirakenne.	N	5.7.2001	24x36	JN
23820	Yksityiskohta	Kaivausalue A, 5. taso, lounaiskulman kivirakenteeseen kuuluvien kolmen suuren kiven välinen alue.	N	5.7.2001	24x36	JN
23821	Yksityiskohta	Kaivausalue A, 5. taso, lounaiskulman kivirakenteen itäosassa oleva laakakivi.	N	5.7.2001	24x36	JN
23822	Yksityiskohta	Kaivausalue A, 6. kerros, paalunjäljet ruuduissa 135/233 ja 136/233.	NW	5.7.2001	24x36	JN
23823	Yksityiskohta	Kaivausalue A, 6. kerros, tumma maaläikkä kaivausalueen eteläreunassa ruudussa 135/232.	W	6.7.2001	24x36	JN
23824	Yksityiskohta	Kaivausalue A, 6. taso, paalunjäljet ruuduissa 135/233 ja 136/233.	S	9.7.2001	24x36	JN
23825	Tasokuva	Kaivausalue A, 6. taso.	E	11.7.2001	24x36	JN
23826	Yksityiskohta	Kaivausalue A, 6. taso, lounaiskulman kivirakenne.	N	11.6.2001	24x36	JN
23827	Yksityiskohta	Kaivausalue A, 7. kerros, ruuduissa 135/233 ja 136/233 olevien paalunjälkien profiilit.	S	13.7.2001	24x36	JN
23828	Tasokuva	Kaivausalue A, 7. taso.	E	17.7.2001	24x36	JN
23829	Yksityiskohta	Kaivausalue A, 7. taso, lounaiskulman kivirakenne.	N	17.7.2001	24x36	JN
23830	Yksityiskohta	Kaivausalue A, 7. taso, ruutujen x=136-137 ja y=231-232 alueella olevien suurten kivien edustan tumma maaläikkä ja kaksi kaarevaa kivikehää.	E	17.7.2001	24x36	JN
23831	Profiilikuva	Kaivausalue A, eteläprofiili idästä länteen 1/4.	N	18.7.2001	24x36	JN
23832	Profiilikuva	Kaivausalue A, eteläprofiili idästä länteen 2/4.	N	18.7.2001	24x36	JN
23833	Profiilikuva	Kaivausalue A, eteläprofiili idästä länteen 3/4.	N	18.7.2001	24x36	JN
23834	Profiilikuva	Kaivausalue A, eteläprofiili idästä länteen 4/4.	N	18.7.2001	24x36	JN
23835	Yksityiskohta	Kaivausalue A, 8. kerros, palaneita kiviä ruudussa 137/245.	S	19.7.2001	24x36	JN

23836	Tasokuva	Kaivausalue A, 8. taso ruuduissa 134-135/227-228.	W	19.7.2001	24x36	KL
23837	Tasokuva	Kaivausalue A, 8. taso ruuduissa 134-135/226.	S	19.7.2001	24x36	KL
23838	Profililikuva	Kaivausalue A, länsiprofiili pohjoisesta etelään 1/2.	E	19.7.2001	24x36	KL
23839	Profililikuva	Kaivausalue A, länsiprofiili pohjoisesta etelään 2/2.	E	19.7.2001	24x36	KL
23840	Tasokuva	Kaivausalue A, 8. taso ruuduissa 136-137/232.	E	19.7.2001	24x36	JN
23841	Profililikuva	Kaivausalue A, alueen 134/227-228 eteläprofiili.	N	19.7.2001	24x36	KS
23842	Profililikuva	Kaivausalue A, alueen 134/227-228 eteläprofiili.	N	19.7.2001	24x36	KS
23843	Profililikuva	Kaivausalue A, alueen 134/226-226 eteläprofiili.	N	19.7.2001	24x36	KS
23844	Työkuv	Kaivausalueen täyttö.	W	23.7.2001	24x36	KS
23845	Työkuv	Kaivausalueen täyttö.	W	23.7.2001	24x36	KS
23846	Ennallistus	Kaivausalue A ennallistettuna.	E	23.7.2001	24x36	KS
23847	Ryhmäkuva	Heinäkuun kaivausryhmä Papinkalliolla.	E	23.7.2001	24x36	KS

RAISIO KULOINEN PAPINKALLIO 2001**LIITE 2****Dia-positiivit****Kuvaajat: Jari Näränen, Kirsi Sipiläinen ja Kalle Luoto****TYA 720**

1	Yleiskuva	Kaivausalue A.	E	31.5.2001	24X36	JN
2	Tasokuva	Kaivausalue A, 0-taso.	E	4.6.2001	24x36	JN
3	Työkuva	Kaivausalue A, 1. kerroksen kaivaus.	SE	7.6.2001	24x36	JN
4	Yleiskuva	Kaivausalue A, lounaiskulmaan paalutettu lisäalue.	E	11.6.2001	24x36	JN
5	Tasokuva	Kaivausalue A, lounaiskulmaan paalutetun lisäalueen 0-taso.	E	11.6.2001	24x36	KS
6	Tasokuva	Kaivausalue A, 1. taso. Myös lounaiskulmaan avattu lisäalue samassa tasossa ja lisäalueen nimitystä ei tästä eteenpäin enää käytetä.	E	11.6.2001	24X36	JN
7	Yksityiskohta	Kaivausalue A, 1. taso, lounaiskulman kivirakenne.	N	12.6.2001	24x36	JN
8	In situ	Kaivausalue A, 2. kerros, rautaveitsi ruudussa 134,50/228,00.	W	13.6.2001	24x36	JN
9	Tasokuva	Kaivausalue A, 2. taso.	E	15.6.2001	24x36	JN
10	Yksityiskohta	Kaivausalue A, 2. taso, lounaiskulman kivirakenne.	N	15.6.2001	24x36	JN
11	In situ	Kaivausalue A, 3. kerros, rautaniitti ruudussa 136,00/234,50.	W	16.6.2001	24x36	KS
12	Tasokuva	Kaivausalue A, 3. taso.	E	20.6.2001	24x36	JN
13	Yksityiskohta	Kaivausalue A, 3. taso, lounaiskulman kivirakenne.	N	20.6.2001	24x36	JN
14	Tasokuva	Kaivausalue A, 4. taso.	E	27.6.2001	24x36	KL
15	Yksityiskohta	Kaivausalue A, 4. taso, lounaiskulman kivirakenne.	N	27.6.2001	24x36	KL
16	Yksityiskohta	Kaivausalue A, 4. taso, lounaiskulman kivirakeenteeseen kuuluvien kolmen suuren kiven välinen alue.	N	28.6.2001	24x36	KL
17	Yksityiskohta	Kaivausalue A, 4. taso, lounaiskulman kivirakenteen itäosa.	SW	28.6.2001	24x36	KL
18	Työkuva	Kaivausalue A, 5. kerros, lähikuva paljon palaneita luita sisältäneen alueen kaivauksesta.	NE	29.6.2001	24x36	JN
19	Tasokuva	Kaivausalue A, 5. kerros, paljon palaneita luita sisältäneen alueen kaivaus.	NE	29.6.2001	24x36	JN
20	Ryhmäkuva	Kesäkuun kaivausryhmä Harkossa.	-	29.6.2001	24x36	JN
21	Yksityiskohta	Kaivausalue A, 5. kerros, hiiltynyttä puuta ruudussa 135,00/226,50.	W	2.7.2001	24x36	KS

22	Yksityiskohta	Kaivausalue A, 5. kerros, hiiltynyttä puuta ruudussa 135,00/226,50.	SW	3.7.2001	24x36	JN
23	In situ	Kaivausalue A, 5. kerros, keramiikkakeskittymä ruudussa ruudussa 138,00/228,00.	E	4.7.2001	24x36	JN
24	Tasokuva	Kaivausalue A, 5. taso.	E	5.7.2001	24x36	JN
25	Yksityiskohta	Kaivausalue A, 5. taso, lounaiskulman kivirakenne.	N	5.7.2001	24x36	JN
26	Yksityiskohta	Kaivausalue A, 5. taso, lounaiskulman kivirakeenteeseen kuuluvien kolmen suuren kiven välinen alue.	N	5.7.2001	24x36	JN
27	Yksityiskohta	Kaivausalue A, 5. taso, lounaiskulman kivirakenteen itäosassa oleva laakakivi.	N	5.7.2001	24x36	JN
28	Yksityiskohta	Kaivausalue A, 6. kerros, paalunjäljet ruuduissa 135,00/233,00 ja 136,00/233,00.	NW	5.7.2001	24x36	JN
29	Yksityiskohta	Kaivausalue A, 6. kerros, tumma maaläikkä kaivausalueen länsireunassa ruudussa 135,00/232,00.	W	6.7.2001	24x36	JN
30	Yksityiskohta	Kaivausalue A, 6. taso, paalunjäljet ruuduissa 135,00/233,00 ja 136,00/233,00.	S	9.7.2001	24x36	JN
31	Tasokuva	Kaivausalue A, 6. taso.	E	11.7.2001	24x36	JN
32	Yksityiskohta	Kaivausalue A, 6. taso, lounaiskulman kivirakenne.	N	11.7.2001	24x36	JN
33	Yksityiskohta	Kaivausalue A, 7. kerros, ruuduissa 135,00/233,00 ja 136,00/233,00 olevien paalunjälkien profiilit.	S	13.7.2001	24x36	JN
34	Tasokuva	Kaivausalue A, 7. taso.	E	17.7.2001	24x36	JN
35	Yksityiskohta	Kaivausalue A, 7. taso, lounaiskulman kivirakenne.	N	17.7.2001	24x36	JN
36	Yksityiskohta	Kaivausalue A, 7. taso, ruutujen x=136-138 ja y=231-233 alueella olevien suurten kivien edustan tumma maaläikkä ja kaksi kaarevaa kivirakenetta.	E	17.7.2001	24x36	JN
37	Profiilikuva	Kaivausalue A, eteläprofiili idästä länteen 1/4	N	18.7.2001	24x36	JN
38	Profiilikuva	Kaivausalue A, eteläprofiili idästä länteen 1/4	N	18.7.2001	24x36	JN
39	Profiilikuva	Kaivausalue A, eteläprofiili idästä länteen 2/4	N	18.7.2001	24x36	JN
40	Profiilikuva	Kaivausalue A, eteläprofiili idästä länteen 3/4	N	18.7.2001	24X36	JN
41	Profiilikuva	Kaivausalue A, eteläprofiili idästä länteen 4/4	N	18.7.2001	24x36	JN
42	Yksityiskohta	Kaivausalue A, 8. kerros, palaneita kiviä ruudussa 137/232.	S	19.7.2001	24x36	JN
43	Tasokuva	Kaivausalue A, 8. taso ruuduissa 136-138/235.	S	19.7.2001	24x36	JN

44	Tasokuva	Kaivausalue A, 8. taso, ruuduissa 134-135/227-228.	W	19.7.2001	24x36	KL
45	Tasokuva	Kaivausalue A, 8. taso ruuduissa 134-135/226.	S	19.7.2001	24x36	KL
46	Profiilikuva	Kaivausalue A, länsiprofiili pohjoisesta etelään 1/2.	E	19.7.2001	24x36	KL
47	Profiilikuva	Kaivausalue A, länsiprofiili pohjoisesta etelään 2/2.	E	19.7.2001	24x36	KL
48	Tasokuva	Kaivausalue A, 8. taso ruuduissa 136-137/232.	E	19.7.2001	24x36	JN
49	Profiilikuva	Kaivausalue A, alueen 134/226-227 eteläprofiili.	N	19.7.2001	24x36	KS
50	Profiilikuva	Kaivausalue A, alueen 134/227-228 eteläprofiili.	N	19.7.2001	24x36	KS
51	Ennallistus	Kaivausalue A ennallistettuna.	E	23.7.2001	24x36	KS
52	Ryhmäkuva	Heinäkuun kaivausryhmä Papinkalliolla.	E	23.7.2001	24x36	KS
53	Ryhmäkuva	Heinäkuun kaivausryhmä Papinkalliolla.	E	23.7.2001	24x36	JN

Luettelo makrofossiilinäytteistä

Näyte 1	X=135,50-135,60 Y=226,70-226,80 3. kerros
Näyte 2	X=135,60-135,70 Y=227,90-228,00 3. kerros
Näyte 3	X=134,05-134,15 Y=227,65-227,80 3. kerros
Näyte 4	X=138,35-138,50 Y=227,10-227,20 3. kerros
Näyte 5	X=137,10 Y=235,55 4. kerros
Näyte 6	X=138,20 Y=235,55 4. kerros
Näyte 7	X=137,50-137,64 Y=232,50-232,64 8. kerros
Näyte 8	X=135,15-135,60 Y=231,22-231,54 8. kerros
Näyte 9	X=134,34-134,52 Y=227,76-227,98 8. kerros
Näyte 10	X=137,72-137,95 Y=235,74-235,96 8. kerros

Luettelo raskasmetallinäytteistä.

Luettelon kaivausaluetta koskeissa tiedoissa x ja y ovat karttakoordinaatteja, joissa x kasvaa kohti pohjoista ja y kohti itää. Lukujen yksikkö on metri. Kaivausalueen ruudut (1m*1m) oli jaettu pienempiin ruutuihin (0,5m*0,5m), joiden tarkkuudella näytteen otto paikka on määritelty. Pienempien ruutujen tunnuksena käytettiin kirjaimia a, b, c ja d.

Kuva 1. Ruutujen sisäinen jako. Ruudun x ja y koordinaatin nollakulma oikeassa alakulmassa ruudun osassa a (kaakkoiskulmassa).

d	c
b	a

Kaivausalueen korkeus on sidottu alueella sijainneeseen korkeuskiintopisteeseen , jonka korkeus on 19,39 m m.p.y. Kaivausalueen pinta oli noin 19,20 m m.p.y (itäreuna) – 18,50 m m.p.y (luoteiskulma). Aluetta kaivettiin viiden sentin kerroksissa, joten 6. kerros on 30 cm pintaa syvemmällä. Vaaituskoneen epätarkkuudesta johtuen ei mitattuja korkeuksia voi pitää absoluuttisen luotettavina.

Näytteet kerättiin pieniin muovipusseihin lastaa apuna käyttäen.

5. 7. 2001 otetut näytteet.

Näyte 1:

x= 137

y= 235

d

6. kerros, kerroksen korkeus 18,84m m.p.y., kaivausalueen pinta tällä kohdalla 19,12 m m.p.y. (näytteen syvyys pinnasta 28cm)

Mahdollisen rakennuksen tulisijan läheltä, kahden kiven välistä. Maa oli tummanruskeaa kulttuurimaata, jossa oli nokea.

Näytteenotto paikan lähellä oli suuri kanto.

Näyte 2:

x= 137

y= 232

b

6. kerros, 18,66m m.p.y., 18,97m m.p.y. (31cm)

Mahdollisen toisen rakennuksen kiukaasta. Kiuas oli hajonnut. Alueen maa oli tummanruskeaa hiekan- ja noensekaista kulttuurimaata. Näyte otettiin kahden suuren kiven välistä.

Näyte 3:

x= 135

y= 231

c

6. kerros, 18,63m m.p.y., 18,94m m.p.y. (31cm)

Näyte otettiin mahdollisten rakenteiden välialueelta. Maa oli värjäytyntä soraa tai silttiä.

Näyte 4:

x= 135

y= 226

d

6. kerros, 18,43m m.p.y., 18,79m m.p.y (36cm)

Rakenteen alueelta kiukaan läheisyydestä, mahdollisesti läheltä kiukaan suuaukkoa. Alueella olleen kiveyksen edestä. Maa oli ruskeaa noensekaista kulttuurimaata.

Näytteet 18. 7. 2001

Näyte 5:

x= 138

y= 235

c

8. kerros, 18,71 m m.p.y., 19,07m m.p.y. (36cm)

Alueella oli suuri kanto, jonka alta näyte otettiin. Alueella oli tummaa kulttuurimaata, syvemmillä hiekkaa. Kyseisellä kohdalla on mahdollisesti sijainnut tulisija.

Näyte 6:

x= 137

y= 232

b

8. kerros, 18,48m m.p.y., 18,97m m.p.y. (49cm)

Näyte otettiin rakenteesta, mahdollisesta kiukaasta. Kiuas oli rikkoutunut. Maa oli erityisen tummaa kulttuurimaata. Näyte otettiin kahden suuren kiven välistä, nokimaan keskeltä.

Näyte 7:

x= 135

y= 231

b

8. kerros, n. 18,50m m.p.y., 18,94m m.p.y. (44cm)

Näyte otettiin kulttuurimaan ulkopuolelta. Maannos oli laikukasta hiekkaa/soraa.

Näyte 8:

x= 135

y= 226

a

8. kerros, 18,25m m.p.y., 18,79m m.p.y. (54cm)

Rakenteesta, mahdollisesta kiukaasta. Näyte tummasta kulttuurimaasta.

Näyte 9:

x= 138

y= 227

b

8. kerros, n. 18,20m m.p.y., 18,78m m.p.y. (58cm)

Näyte otettiin kulttuurimaan alapuolelta. Näytteen ottokohdan maannos oli laikukasta hiekkaa.

Näyte 10:

x= 136

y= 230

b

8. kerros, n. 18,40m m.p.y., 18,93m m.p.y. (53cm)

Näyte otettiin kulttuurimaan alapuolelta. Näyte otettiin alueen keskeltä, suuren kiven läheltä.